

BERNARD DOLENC S ČRNEGA VRHA

Najboljši kovač v Jugoslaviji!

Bernard Dolenc je tudi letos potrdil, da je najboljši kovač v naši državi. Po lanskem prvem mestu na tekmovanju delavcev kovinarskih strok ki je bilo v Zrenjaninu, je letos v Puli dokazal, da nima pravega nasprotnika. Sam pravi, da ne ve točno zakaj je postal kovač. Po II. svetovni vojni so doma ostali 3 bratje in 2 sestri in nekdo je moral prevzeti obrt, ki jo je zapustil oče, ki se iz vojne ni vrnil. Odločitev je padla na Bernarda in 3 let se je učil kovaških spretnosti v Poljanski dolini. Izučil se je za voznega in podkovskega kovača, vendar ga je vleklo v službo. Leta 1961 je prišel v Litoštroj in v kovačiji so mu odsvetovali delo čes, da je premajhen in predoben. Bernard pa je vztrajal in v Litoštroju tudi ostal. Na pobudo Litoštroja so 1980 izvedli prvo kovinarsko tekmovanje, naslednjih pa se je udeležil tudi naš sogovornik.

Najprej je izbirno tekmovanje v kovačiji in najboljši gredo na mestno tekmovanje. Bernard je na ljubljanskem prvenstvu sodeloval 4 krat. 3 krat je zmagal, 1 krat pa je bil drugi. Na republiškem tekmovanju je zasedel 5. in 4. mesto, zadnji dve leti v Kamniku in Titovem Velenju pa je zmagal. Na zveznem tekmovanju se tekmuje v 12 kovinarskih strokah. Tekmovanje je sestavljeno iz teoretičnega in praktičnega dela. Najprej se rešujejo teksti iz varstva pri delu, samoupravljanja in strokovnih področij. Za teste lahko tekmovalci prejme največ 300 točk, medtem ko lahko v praktičnem delu dobi 700 točk. Kuje se strojno in izdelek se v industriji ne uporablja, kar pomeni, da ga tekmovalci vidijo prvič šele na tekmovanju. Izdelek vsebuje vse vrste kovanja: kotni, šestrobi in okrogli profil, ocenjujejo pa se tudi paralelnost, centričnost in dolžinske mere izdelka, ki lahko odstopa največ 2 mm. Točkuje se tudi hitrost kovanja, saj morajo kovači izdelek dokončati v 40 minutah. Za svoje delo v Puli je Bernard porabil 36 minut in osvojil 820 točk. Najprej so mu rezul-

tat celo razveljavili, saj so ugotovili, da izdelek odstopa v paralelni smeri za 3,7 mm. Na pritožbo slovenske ekipe so meritve ponovili, in ugotovili, da je odstopanje komaj 0,3 mm in ker je vseh ostalih zahtevah Bernard osvojil vse možne točke je ponovil lanski uspeh. Skupaj z Janezom Žmavcem, ki je tudi zaposlen v Litoštrojski kovačiji, pa sta v razvrstitvi republik osvojila prvo mesto, saj je bil Žmavec četrti.

»Mi ne tekmujemo zaradi denarja ali materialnih dobrot« je povdaril naš sogovornik. Najboljše delavce na tekmovanju privabi prijateljsko srečanje, izmenjava mnenj in spoznavanje novih načinov dela. Tekmovanje izkoristijo tudi za pogovor s tekmovalci iz drugih republik.

V drugih republikah so uspehi na tekmovanjih precej bolj vrednoteni kot pri nas. »Tekmovalci iz drugih republik so imeli nove civilne in delovne obleke. Dobili so vse od čevljev do kravate, le Slovenci in tekmovalci iz Kosova smo prišli oblečeni vsak v svoja oblačila« si je pridušal Bernard. Delo v kovačiji v Litoštroju, kjer dela 16 delavcev ni lahko. Že več let niso dobili izučenega strojnega kovača, ker med mladimi ni zanimanja za delo, ki je glede na težavne delovne pogoje slabo plačano. »Fantje zdržijo nekaj mesecev ali leto nato pa oddidejo na druga delovna mesta, kjer so boljši delovni pogoji« razlaga pomanjkanje kadrov skupinovodja v kovačiji.

Bernard Dolenc odhaja zjutraj od doma ob 4,30 uri. Vrača pa se čez 12 ur. Vseeno popoldne še podkuje kakšnega konja ali kmetom popravi to in ono, ker v bližini ni nobenega kovača. »Celo iz Polhovca Gradca so mi pripeljali konja«, pravi Bernard, ki je aktiven tudi v KS kot delegat v občinski skupščini, deluje pa tudi v SZDL in v gasilskem društvu. 42-letni Bernard Dolenc je človek, ki pošteno zasluži vsakdanji kruh in mu za dosežene uspehe na tekmovanjih še enkrat iskreno čestitamo.

ALEŠ FEVŽER

Pri partizanskem grobišču v St. Rupertu pri Velikovcu je predsednik koroških partizanov Janez Wutte Luc spregovoril o bojih na Svinški planini in o tem, da so se v partizanski boj na Koroškem vključevali tudi pripadniki drugih narodov. Vesel je tega, da člani Gašperjeve bralne značke spoznavajo njihova prizadevanja za narodni obstoj, da so se za značko odločili tudi v Dijskem domu v Celovcu ter, da bo začela pri Delavski enotnosti v Ljubljani izhajati zbirka »Koroška pota.«

NOVA ZNANJA O KOROŠKI

Deviz je lahko manj ali več, če . . .

Popotovanje, ki ga je v soboto 9. novembra opravil po Koroški – od Kotmare vasi do Peršmanovega spominskega doma nad Železno Kaplo – »Gašperjev potujoči razred«, ni bilo le stopanje v desetletja preteklosti, ampak je bilo nabito predvsem z mladostno energijo jutrišnjosti. V razredu so bili mentorji in vodje aktivov Gašperjeve bralne značke in številni prijatelji koroških Slovencev. Bilo je povezano z borbenim, narodnostnim in literarnim izročilom in poslanstvom Karla Prušnika-Gašperja. O njem in o življenju koroških Slovencev imamo v slovenskih osnovnih in srednjih šolah ter delovnih organizacijah že okrog štiri tisoč poznavalcev. Skoraj četrtina jih je iz naše občine. Njim se v množični trop gamsov vsak dan priključujejo novi člani te bralne značke. Končno vstopajo v njihove vrste tudi mladi iz njegove dežele in sicer iz celovškega Mladinskega doma.

Iz bližnje preteklosti so koroški partizani in slovenski podjetneži, ki spoštujejo pesem »Mau čez izarow«, a ji oporekajo, da je preveč bojazljiva in zazrta v preteklost in jo bo potrebno nadomestiti z borbenej-

šo, napadalnejšo in vodečo v boljšo prihodnost, večkrat opozorili na boleče neodločnosti, ki so se pojavljale ob najodločilnejših trenutkih na najodgovornejših mestih na obeh straneh Karavank. Vendar je neutrudni borec za pravice koroških Slovencev Pavle Zaucer-Matjaž preskočil neugodnosti preteklosti in dejal, da upa, da je ta potujoča učilnica odraslih ljudi žarišče plamena napredka v sodelovanju med enakovrednimi ljudmi in njihovimi demokratičnimi prijatelji najmanj iz sveta med Dravo in Kolpo.

Da je njegovo upanje na dober izid utemeljeno, smo lahko spoznali med pogovori z Jožetom Blajsom in Teodorjem Domejem v mladinskem domu v Celovcu in s Petrom Kuharjem pri in v Peršmanovem spominskem domu Pod Peco. Prva sta sporočila, da je boj za enakopravnost Slovencev klen in enovit na jezikovnem in šolskem področju in, da so končno ugotovili večanje števila otrok pri dvojezičnem pouku. Med njimi je tudi vse več nemško govorečih otrok avstrijskih demokratov.

Pomočnik direktorja Tovarne celuloze Obir Peter Kuhar pa je med drugim izrazil željo, da bi Zveza slovenskih zadrug, kot dobra poznavalka zahodnega poslovanja, rada več gospodarske stabilizacije v poslovanju s tujino.

STANE JESENOVEC

Prisotne je najbolj navdušil nastop folklorne skupine iz Vnanjih Goric.

Srečanje krajanov na Brdu

V domu na Brdu je bilo 8. novembra družabno srečanje krajanov Brda in Vrhovc, ki so že dopolnili 70. leto starosti. Povabljeni občasni so se z veseljem odzvali vabilu.

Družabno srečanje s kulturnim programom so pripravili požrtvovalne članice KO Rdečega Križa Brdo. Njihova predsednica Fani Kopač je v svojem otvoritvenem govoru pozdravila vse navzoče in jim zaželela prijeten večer. Na kratko je orisala doseganje dela KORK, ki temelji na prostovoljnem delu vseh članov, ki jih je preko 1000. Najbolj aktivne pa so v odboru RK v katerem je 17 članov. Skozi vse leto se trudijo, da bi čimbolj olajšale življenje bolnim starejšim občanom in socialno šibkim ljudem, zato jih obiskujejo na njihovih domovih in jim po svojih močeh pomagajo. Dela nikoli ne zmanjka, zato je Fani Kopačeva pohvalila vse članice. Posebej pa se je zahvalila okoliškim obrtnikom ki so priskočili na pomoč s prispevki. Zaradi njihove nesebične pomoči nas je prosila, da objavimo njihova imena. Pomagali so: Cita Rihar, Stane Vidmar, Bernarda Zore, Tomaž Prezelj, Jože Lenič, Cilka Snoj, Trobec, KS Brdo, OO RK Lj. Lj. Vič-Rudnik in delikatosa Stegme.

Sledil je kulturni program v katerem so nastopili: ženski pevski zbor Brdo-Vrhovci, folklorna skupina iz Vnanjih Goric, članice RK so zaigrale na flavto in kitaro, Može Olga pa je recitala pesem »Mati in žena v borbi.«

Za dobro razpoloženje pa so nato poskrbele članice pevskega zbora in še posebej folklorna skupina iz Vnanjih goric.

Vsem se je za izveden program zahvalil predsednik KS Brdo Anton Nanut in povabil vse goste na skromno zakusko. Na koncu bi še enkrat pohvalil vse članice KORK, ki so pripravile srečanje in se iz dneva v dan trudijo, da

bi bila jesen življenja našim krajanom čimlepša.

Še vedno držimo skupaj

Na srečanje na Brdo seveda nismo prišli samo zato, da bi krajane opazovali pri prijetnem klepetu, ampak tudi zato, da bi se z njimi malo pogovorili in tudi od njih izvedeli, kaj jim pravzaprav pomenijo taka srečanja, sami pa so radi povedali še kaj več o svoji krajevni skupnosti in življenju v njej.

PAVLA SNOJ: »Na ta naša srečanja rada pridem, vendar je zame letos nekoliko drugače. Doma imam bolnika in kadar je v hiši bolezen, človek ne more biti tako sproščen kot sicer. Vedno bolj pa je tudi opaziti, da se med seboj premalo poznamo, čeprav smo tako rekoč sosedji. Včasih je bilo drugače. Tu na Brdu smo se med seboj vsi poznali in bili tudi bolj povezani med seboj.«

LIDIJA KRNC in NAČE KAVČIČ sta govorila skupaj: »Veste, kar začelo se je to srečevanje. Ko je bil še Črtančev Jernej, so bili na srečanja vabljeni krajani, starejši kot 75 let. Takrat se tudi prostora nismo imeli in smo hodili po Viču v razne kleti in drugam. Potem smo postavili dom, ki je bil najprej narejen le v grobem. Pa na nam ni bilo bilo težko zrtvovati kakšen prost dan, da bi ga uredili. Gasilsko društvo in občina so nam šli zelo na roko, potem so gasilci dobili še avto in brizgalko. Veste, včasih smo krajani na Brdu bolj držali skupaj. Med vojno nam ni bilo lahko. Padlo je veliko krajanov in leta 1942 je bilo požganih 16 hiš. Ampak lahko pa rečem, da stari še vedno držimo skupaj. Včasih je bila na Brdu velika revščina, danes tega ni več. Ampak vsaka hišica je imela svoj vodnjak. Na naša srečanja rada prihajava. Prav prijetno je, le zdi se mi, da je bilo druga leta malo bolj veselo, ljudje so še plesali. No ja, vidi se nam, da smo postali starejši.«

ALEŠ FEVŽER, MOJCA KAVČIČ

ŠESTDESET LET SKUPNEGA ŽIVLJENJA – Doroteja in Rastko Poljšak: Če kakšni zakonci pravijo, da se nikoli ne sprejo, gotovo ne govorijo resnice.

Biserna zvestoba

V krajevni skupnosti Vič so tudi letos pripravili srečanje krajanov, starejših od 70 let, ki se ga je udeležilo skoraj 120 starostnikov. In letos je bilo srečanje nekaj posebnega, saj sta se ga udeležila tudi Doroteja in Rastko Poljšak, ki praznujeta 60 letnico skupnega življenja – biserno poroko. Spoznala sta se v celjskem Sokolu, se leta 1925 poročila in od tedaj hodila po skupni poti. V zakonu so se jima rodili trije otroci, ki jim vojna, tako kot staršem, ni prizanesla. Raztepla jih je po svetu, vendar so se po osvoboditvi spet našli skupaj in če ne ob drugi priložnosti, se vsa družina zbere ob Novem letu. Doroteja, ki je stara 85 let in Rastko, ki je leto starejši, sta srečna, ker jesen življenja preživljata skupaj. Malo je tako srečnih starostnikov in tega se zavedata. Oba sta za svoja leta še čila in dokaj zdrava, čeprav

čas popolnoma ne prizanaša nikomur. Pred Dorotejino nezgodo, ko je doma padla in si poškodovala kolk in stegenico, sta vsak dan rada hodila na sprehod. Doroteja zdaj težko hodi in zato ostaja doma, Rastko pa se skoraj vsak dan odpravi v mesto med ljudi, pogledat, če je kaj novega. Pravita, da televizijo še prerada gledata, prebereta vse časnike in tudi revije, z vsem sta na tekočem in seveda marsikaj tudi pokritizirata. Če sta se v 60 letih zakona kdaj sprla? Seveda sta se sprla, saj Doroteja pravi, da vsi zakonci, ki trdijo, da se jim to nikdar ne zgodi, zagotovo ne povedo resnice. Seveda pa očitno noben spor ni bil usoden, saj skupaj stopata v sedmo desetletje skupnega življenja. Ob visokem jubileju pa jima seveda tudi mi od srca čestitamo in jima želimo, da bi imela še mnogo let priložnost za kakšno besedno vojno in veliko srečnih skupnih trenutkov.